

CLINTEC Handlingsplan för Miljö och Klimat

Strategi 2030

År 2030 ska KI var ett banbrytande, samverkande och globalt universitet. Hållbarhet är en förutsättning i det arbetet och ska genomsyra universitetets hela verksamhet och inkluderar att campus ska vara miljömässigt och socialt hållbart i ett långsiktigt perspektiv. KI ska till 2030 kraftigt öka utbildnings- och forskningsinsatserna relaterat till klimatförändring och hälsa, och mins halvera utsläppen av växthusgaser med strävan att bli klimatneutralt.

Handlingsplan miljö och klimat 2021-2024

För att uppfylla KI strategi 2030 och bidra till nationella miljö kvalitetsmål samt FN:s Agenda 2030 och Parisavtalet, har KI tagit fram en handlingsplan för miljö och klimat som konkretiserar klimatstrategin. Strategin tar hänsyn till KIs betydande miljöaspekter (energianvändning, ny- och ombyggnation, kemikalier och kemikalieavfall, tjänsteresor, forskning och grundutbildning), och är uppdelad i 8 målområden med tydliga uppdrag för institutioner, universitetsförvaltning och kommittéer. Alla som arbetar och studerar vid, eller på ett annat sätt är anknutna till KI, ansvarar för att verka i linje med handlingsplanen. KIs handlingsplan miljö och klimat ska integreras i verksamheten på alla institutioner, där prefekterna är ytterst ansvariga för att planerna genomförs. Arbetet inom målområden är kontinuerligt och rapporteras årligen till ledningen, Naturvårdsverket och Utbildningsdepartementet.

CLINTECs aktivitetsplan 2021-2024

CLINTEC är en institution som präglas av en hög andel av kliniskt aktiva medarbetare med uppdrag, och ofta också anställning, inom sjukvården. CLINTECs huvudsakliga verksamhet är utbildning, forskning, utveckling, samverkan och forskarutbildning i varierande grad på de 14 olika enheterna. Verksamheten och lokalerna är utspridda över Campus Flemingsberg och är sammanflätade med sjukvården. Nationella och internationella hållbarhetsmål ligger i intresse av både Karolinska Institutet och Karolinska universitetssjukhuset, och båda organisationer har tagit fram planer för att aktivt arbeta med miljöfrågor.

Arbetsmiljögruppen på CLINTEC har därför tagit hänsyn till sjukvårdens miljöplan i anpassningen av Karolinska Institutets aktivitetsplan för CLINTEC. Att ha en aktivitetsplan som är i linje med båda organisationer förtydligar målen för medarbetarna samt underlättar kommunikation och rapportering, och bidrar till meningsfull samverkan mellan de två organisationerna. CLINTECs aktivitetsplan ger exempel på aktiviteter inom de 8 målområden av Karolinska Institutets handlingsplan för miljö och klimat, och beskriver likheter till Karolinska universitetssjukhusets miljöplan (Tabell 1). **Varje enhet identifierar två aktiviteter med betydande förbättringspotential och gör en plan. Dessa planer återrapporterar till Arbetsmiljögruppen under Q1/2023 och resultaten i Q4/2023.**

Kommunikation och kompetensutveckling

Kommunikation och kompetensutveckling är viktiga delar av miljöarbetet. Miljöplanen presenteras till institutionen på olika CLINTEC möten, och lyfts fram på CLINTEC hemsidan. Alla delar av verksamhet uppmanas att ha miljöarbete som en ständig punkt i agendan på möten. Som ett stöd i arbetet finns arbetsmiljögruppen, ombudsman för hållbar utveckling och prefekten som är ytterst ansvarig. Miljöplanen följs upp under skyddsronerna. Aktivitetsplanen sprids till alla enheter via enhetschefer och administratorer som ska sprida vidare i verksamheten.

Tabell 1. CLINTEC miljöplan 2021-2024. De åtta fokusområden med beskrivning av ”målbild 2024”, koppling till Karolinska universitetssjukhusets (KS) miljöplan, exempel på aktiviteter, ansvariga personer och hur man återskriver till arbetsmiljögruppen är visade.

1. UTBILDNING PÅ GRUND, AVANCERAD OCH FORSKARNIVÅ				
<i>”Lärandemål på samtliga utbildningsprogram som innebär att studenter efter examen har kunskaper och färdigheter om klimatförändringar och hälsa som en del i undervisningen relaterad till hållbar utveckling”</i>				
Uppdrag	Liknande mål i KS miljöplan	Exempel på aktiviteter	Ansvariga	Vad kan rapporteras?
Verka för lärandemål i kurser på samtliga utbildningsprogram på grund och avancerad nivå som innebär att studenter får kunskaper och färdigheter om klimat och hållbar utveckling	-	Lärandemål planeras för de program där CLINTEC har kursansvar: audiologi, radiografi och logopedi	Programdirektörerna	Lärandemål på program
Verka för lärandemål om klimat och hållbar utveckling i relevanta kurser på forskarnivå	-	Lärandemål planeras för de kurser som CLINTEC har på forskarnivå	Kursansvariga	Lärandemål på kurser
Där det är möjligt, med hänsyn till kvalitets- och internationaliseringsaspekter, utnyttja digitala arbetssätt i kurser och andra aktiviteter	Lösningar för ökad digitalisering	Digital utrustning anpassad för undervisning skaffas Undervisning online Kurser sparas på Canvas	Programdirektörerna	Behov för digital utrustning kartläggs och plan för uppdatering Antal undervisningstillfällen online Antal kurser sparade på Canvas
2. FORSKNING				
<i>”Forskning inom områdena klimatförändringar och hälsa, klimatvänlig hälso-och sjukvård, samt beteendevetenskaplig forskning och prevention av ohälsa kopplad till klimatförändringar har ökat”</i>				
<i>”KI har en eller flera tjänster som professor, lektor, bitr. lektor eller postdoktor inom ett eller flera av områdena klimatförändringar och hälsa, klimatvänlig hälso-och sjukvård, och eller beteendevetenskaplig forskning samt prevention av ohälsa kopplad till klimatförändringar”</i>				
Uppdrag	Liknande mål i KS miljöplan	Exempel på aktiviteter	Ansvariga	Vad kan rapporteras?
Stärka kommunikationen, och synliggöra, forskning kring hälsa relaterad till miljö, klimat och hållbar utveckling	-	Uppdatering av CLINTEC hemsida med aktuella dokument, målbilder och aktiviteter inkl forskning	Kommunikatör, arbetsmiljögruppen och prefekten	Hemsida finns Agenda / anteckningar från möten

		Hållbarhet lyfts fram på olika möten och på CLINTEC nyhetsbrevet		
3. SAMVERKAN FÖR NYTTIGGÖRANDE <i>"Klimatfrågan är en integrerad del av KI:s samverkan med universitetets viktigaste samarbetspartner, hälso- och sjukvården"</i> <i>"Klimatfrågan är aktualiserad i alla större samverkansprojekt som KI medverkar i"</i> <i>"KI bidrar med sin kompetens kring hälsa kopplat till klimat i flera samhällsovergripande projekt"</i> <i>"KI har en viktig roll i universitetssektorn i arbetet med klimatfrågor"</i>				
Uppdrag	Liknande mål i KS miljöplan	Exempel på aktiviteter	Ansvariga	Vad kan rapporteras?
Verka för att klimat och hållbar utveckling är en integrerad del av samverkansprojekt	Integrera hållbarhetsperspektivet i styrande processer, avtal och beslut	Klimatfrågan diskuteras och tas hänsyn till i samverkansprojekt.	Alla med roll i samverkansprojekt	Exempel på samverkansprojekt där klimatfrågan ingår
CLINTEC: arbeta med miljömålen tillsammans med KS		Diskussioner med sjukhusrepresentanter för att etablera liknande miljöaktiviteter Gemensam rapportering av miljöaktiviteter	Arbetsmiljögruppen Personal med förenad anställning	Parallella miljömål med KS Gemensam rapportering
4. RESOR OCH MÖTEN <i>"Koldioxidutsläppen per årsarbetskraft från tjänsteresor är 40% lägre än år 2015"</i>				
Uppdrag	Liknande mål i KS miljöplan	Exempel på aktiviteter	Ansvariga	Vad kan rapporteras?
Främja resefria möten och konferenser, även internationellt, bland egen personal samt samarbetspartners	Lösningar för ökad digitalisering Inte öka utsläpp från tjänsteresor med flyg	Digitala möten Inköp av utrustning som möjliggör organisering av resefria möten	Alla som reser i arbetet Enheterna som stödjer inköp av utrustning för effektiva online möten	Antal möten som deltog digitalt Antal möten som organiserades med möjlighet till digital deltagande Utrustning som möjliggör resefria möten
Verka för att bibehålla ett lågt flygresande efter pandemin och vid resa i större utsträckning välja tåg	Pendlarresor för personal	Digitala möten	Alla som reser	Antal möten som deltog digitalt

				Antal möten som organiserades med möjlighet till digital deltagande
Säkerställa att alla medarbetare är införstådda med aktuella riktlinjer för tjänsteresor	-	Inkludera riktlinjerna till introduktion av nya medarbetare Riktlinjer finns lätt tillgängliga på hemsidan	Enhetscheferna (introduktion för nya medarbetare) Admin möten Kommunikatör	Riktlinjer är en del av introduktionspaketet Riktlinjerna finns på hemsidan
Vid anordnande av möten och konferenser använda guiden för Hållbara möten	-	Alla administratörer och gruppleadare känner till och använder guiden för hållbara möten Guiden finns lätt tillgänglig på hemsidan	Enhetscheferna sprider guiden till relevant personal Kommunikatör	Guiden finns på hemsidan Antal möten där guiden har använts
CLINTEC: Halvtidskommitté ges möjlighet att delta digitalt	-	Medlemmar i halvtidskommittéer ges möjlighet att delta digitalt	Handledare till doktorander Studierektor	Antal halvtidsseminarier med digitalt kommitté
5. ENERGI OCH FASTIGHETER				
<i>”Utsläppen av koldioxid från KI:s energianvändning har minskat med 50% per kvadratmeter, jämfört med 2019”</i>				
<i>”Energianvändning har minskat med 15% per kvadratmeter, jämfört med 2019”</i>				
Uppdrag	Liknande mål i KS miljöplan	Exempel på aktiviteter	Ansvariga	Vad kan rapporteras?
Effektivisera energianvändningen t ex genom att se över användningen av dragskåp, frysar och ventilation	Användning av verksamhetsenergi ska minska	Släcka lampor, skärmar och datorer i dagens slut Stänga dragskåp Uppdatera till närvarostyrt ventilation och belysning Ändra frysar från -80 till -70 Green Lab guide presenteras på hemsidan	Alla medarbetare Enhetscheferna stödjer modernisering av ventilation / belysning Fastighetsägare	Närvarostyrt ventilation och belysning finns Green lab guide finns på hemsidan
Välja energieffektiva produkter vid inköp av elektronik		Energieffektiva produkter köps	Alla som köper elektronik	Kartläggning av lokaler med energieffektiva lampor

		Byte till energieffektiva lampor Rörelsestyrda lampor	Enhetscheferna stödjer byte till energieffektiva lampor	Inköp med krav för energieffektivitet
Verka för att begagnade möbler köps in och att använda möbler lämnas till återbruk	Lösningar för ökad återanvändning av material (möbler, datorer, utrustning, övergång till flergångsmaterial)	CLINTEC har en Teams grupp där begagnade möbler, utrustning och datorer byts	Kommunikatör	Teams grupp finns Antal byten
6. UPPHANDLING OCH INKÖP <i>"KI har kunskap om sina utsläpp från konsumtion av varor och tjänster"</i> <i>"Det ställs hållbarhets- och klimatkrav i samtliga upphandlingar, avrop och inköp, där så är möjligt. Kraven följs upp"</i>				
Uppdrag	Liknande mål i KS miljöplan	Exempel på aktiviteter	Ansvariga	Vad kan rapporteras?
Minska konsumtionen av varor, t ex genom att låna produkter av varandra, samordna inköp av kemikalier och se över användningen av engångsprodukter	Användning av förbrukningsmaterial (innehållande PVC och ftalater) ska minska. Öka andelen av flergångsprodukter.	CLINTEC har en Teams grupp där begagnade möbler, utrustning och datorer byts Engångsprodukter undviks Minska förbrukning av papper genom att godkänna elektroniska signaturer (EduSign) i alla handlingar	Kommunikatör Alla som köper produkter Administration på alla nivåer (EduSign)	Teams grupp finns Antal byten EduSign blir en rutin som godkänns i alla handlingar på CLINTEC
Ansvara för att klimat- och hållbarhetskrav ställs i upphandlingar i syfte att det som köps in har så låg miljö och klimatpåverkan som möjligt	Inkludera hållbarhetskrav vid inköp och upphandlingar	Hållbarhetskrav ställs vid varje upphandling	Alla som gör upphandlingar	Antalet upphandlingar där hållbarhetskrav har inkluderats
Vid inköp och upphandling verka för minskade emballage		Ställ krav på minskat emballage vid upphandling Väld produkter med minimal förpackning	Alla som köper produkter	Antalet inköp där krav på emballage har ställts
Vid servering av mat välja alternativ med låg miljö- och klimatpåverkan i enlighet med Guide för hållbara möten		Hållbarhetskrav ställs inför möten och konferenser där mat serveras Guide på hållbara möten är känt och används	Alla som köper mat / catering	Guide på hemsidan Antal möten där hållbar mat har serverats

Uppdrag	Liknande mål i K miljöplan	Exempel på aktiviteter	Ansvariga	Rapportering
7. AVFALL <i>"Det totala avfallet per årsarbetskraft i KI:s lokaler har minskat med 10%, från år 2019"</i> <i>"Matafallsinsamling finns i alla pentryn i KI:s lokaler"</i>				
Underlätta och informera om möjligheterna att materialåtervinna i verksamheten		<p>CLINTEC har en Teams grupp där begagnade möbler byts</p> <p>Etablera möjligheter för återvinning av <i>tex</i> metall, plast, glas, och papp i alla lokaler</p> <p>Minskad förbrukning av papper (alla offentliga dokument godkänns i elektronisk format med EduSign)</p>	<p>Kommunikatör</p> <p>Återvinning organiseras med hjälp från fastighetsförvaltning</p> <p>Administration på alla nivåer (EduSign)</p>	<p>Hemsida finns</p> <p>Återvinningsmöjligheter finns</p> <p>Alla handlingar godkänns i elektronisk format</p>
8. KEMIKALIER <i>"Arbetet med substitution, utfasning och minskning av mängden farliga kemiska produkter har utvecklats"</i>				
Uppdrag	Liknande mål i KS miljöplan	Exempel på aktiviteter	Ansvariga	Rapportering
Arbeta aktivt för att substituera farliga kemikalier	<p>Användning, förvaring, hantering och avfallshantering av kemikalier, kem tekniska produkter och läkemedel.</p> <p>Användning av CMR-ämnen - substitutionsutredningar och riskbedömningar</p> <p>Utrensning av gamla kemikalier och säkra upp att brandskåp finns där det behövs</p>	<p>Alla laborativa medarbetare känner till farliga kemikalier, substitutionsregler och tillämpar dem. Informationen är en del av introduktion till nya medarbetare.</p>	<p>Kemikalie- och biosäkerhetsombud ser till att relevant material finns i introduktion till nya medarbetare. Farliga kemikalier i KLARA följs upp (riskbedömning, substitution)</p>	<p>CMR utredningar</p> <p>Antalet farliga kemikalier i KLARA</p> <p>Antalet urfasade / substituerade kemikalier</p>
Effektivisera inköp och användning av farliga kemikalier med syfte att minska både inköp och avfall		<p>Substituera farliga kemikalier</p> <p>Leta efter kemikalier i KLARA istället för att köpa nya</p> <p>Avfallshantering beskrivs i riskbedömning</p>	<p>Alla som arbetar med farliga kemikalier</p> <p>Kemikalie- och biosäkerhetsombud</p>	<p>Inköp av farliga kemikalier minskar</p> <p>Rapporter från skyddsronder ang avfallshantering</p> <p>Antal farliga kemikalier i KLARA</p>

Säkerställa att riskbedömningar görs för hantering av kemikalier och att avfallshantering inkluderas i dessa		Alla laborativa medarbetare tar kurs i kemikaliehantering och riskbedömning Avfallshantering är en del av riskbedömningar Skyddsronde	Enhetscheferna Gruppledarna/handledare Kemikalie- och biosäkerhetsombud	Antal medarbetare som tagit kursen Riskbedömningar är på plats Skyddsronder genomförs och rapporteras, avvikelser följs upp
Säkerställa att alla anställda som leder eller själv utför ett arbete med kemiska produkter deltar i kurs för riskbedömning		Handledarna och enhetscheferna kontrollerar att alla som arbetar med kemiska produkter tar kurser	Enhetscheferna Gruppledarna/handledare Kemikalie- och biosäkerhetsombud	Antal medarbetare som tagit kursen
Verka för att rapportering av incidenter, avvikelser och tillbud sker i KI:s incidentrapporteringssystem för att förbättra arbetsmiljön och förebygga olyckor		Öka medvetenhet om incidentrapportering Länk till rapportering finns på hemsidan Arbetsmiljögruppen hanterar och följer upp alla incidentrapporter	Enhetscheferna Gruppledarna/handledare Kommunikatör Arbetsmiljögruppen	Länk till incidentrapportering finns på hemsidan Antalet rapporter Minnesanteckningar från Arbetsmiljögruppen